

Türkiye'de Büyük Sermaye Grupları: Finans Kapitalin Oluşumu ve Gelişimi

Önsözden

Sermayeyi

ve daha da özel olarak büyük sermayeyi konu edinen bu kitap, öncelikle, sermaye egemenli ine ve bunun yol açtığı e_itsiz ili_kilere kar_ı olanlar için yazılmı_tır. Kitabın ba_ıca amacı, Türkiye deki büyük sermaye gruplarına ili_kin sistematik bir inceleme ortaya koyarak, konuya dair bilgi birikimine katkıda bulunmaktır. Söz konusu sistematik in temelini, sermaye grupları tarafından gerçekleştirilen ekonomik nitelikli faaliyetlerin dökümü, sınıflandırılması ve analiz edilmesi olmaktadır. Metinde, esas olarak, sermaye gruplarının ne yaptıkları ve bunu nerede ve ne zaman yaptıkları sorularına yanıt aranmaktadır. Bu çerçevede, konunun do al olarak içinde barındırdığı söylemler ve abartılardan uzak durulmaya ve mümkün oldu unca somut verilere dayanan nesnel bir inceleme yapılmaya çalışılmı_tır.

Kitap

iki ana kısımdan oluşmaktadır. Giriş bölümünü izleyen birinci kısım Türkiye kökenli büyük sermaye gruplarının (Finans kapitalin) oluşumu ve gelişim sürecini ana hatlarıyla ele almakta, ikinci kısımda ise 25 büyük grubun kuruluşlarından günümüze dek gerçekleştirdikleri ekonomik faaliyetler incelenmektedir (Ö_ Bankası-Şi_ecam, Koç, Sabancı, Çukurova, Oyak, Do an, Ülker, Do u_, Enka, Tekfen, Uzan, Zorlu, Anadolu Endüstri, Borusan, Profilo, Eczacıba_ı, Kale, Toprak,Ciner, Çalık, Ya_ar, Akkök, Ohlas, Alarko ve Elginkan grupları)."Elinizdeki çalışmada Özgür Öztürk kapitalizme ait en genel en soyut kavram ve düzeneklerden hareketle geç kapitalistleşen bir ülke olarak Türkiye ve Türkiye de sermaye birikiminin seçilmiş haramilerinin (kapitalistlerinin) özgünlüklerini ele alıyor. Her türden sermaye artı_ının ayırt etmeksizin yasaklandığı bir dönemden kapitalizmin (sermaye düzeninin) haramilerine geçi_i yani sınırsız zenginlik hırsının toplumsal ortamının oluşturulmasının bir anlamda bu topraklara özgü öyküsünü bu çalışmada okuyacaksınız." FUAT ERCAN

{tab=FUAT ERCAN}

KAPITALİZM, TÜRKİYE DEKAPITALİZM,

TÜRKİYE NİN 25 HARAMISI

Tanrı her türden sermaye artı_ını ayırt etmeksizin yasaklar (L. Hyde, Arma

an, Metis Yay1nevi, 2009).

Bu s1n1rs1z zenginlik h1rs1, bu de i_im-de eri
avc1l1 1 tutkusu, kapitalist ile

cimride ortak bir yand1r; ne var ki, cimri, 1lg1n
bir kapitalist oldu u halde,

kapitalist ak1ll1 bir cimridir (K. Marx,
Kapital-I, 167)

Bir varm1_, bir yokmu_... Evvel zaman içinde,
kalbur saman içinde, k1rk

haramiler nam1yla ün salm1_ bir haydutlar
çetesi varm1_...

K1rk haramiler sadece masallarda m1 kald1?
Hay1r. K1ll1k-k1yafetleri, silahlar1,

yöntemleri de i_se de k1rk haramiler bugün de
var. Uzaklara bakmaya

gerek yok: K1rk haramiler her kapitalist
toplumda oldu u gibi Türkiye'de

de var. Büyük holdingler diye de adland1r1lan
sermaye gruplar1 Türkiye'nin

k1rk haramiler i...

(M. Sönmez, K1rk Haramiler, Arkada_ Yay1nevi,
1992).

Binbir

Gece Masallar1 yaz1ld1 1 dönemin yani tar1m-ticaret toplumlar1n1n zenginlik
yaratma ko_ullar1n1 i_aret etmese bile, yarat1lan zenginli e el koyma
biçimlerinden biri olan haramilere de yer vermi_: Ali Baba ve K1rk Haramiler.
Tar1m ve ticarete dayal1 toplumlarda gücün kayna 1 ve gücü elinde bulunduranlar
daha bir görünür haldeler. Oysa kapitalist sistemde zenginli in kayna 1, kayna 1
yaratma mekanizmas1 ve yarat1lan zenginlik üzerinde söz sahibi olanlar çok görünür
de il. Görünür k1llmak yani ya_anan sürecin bütünsel bilgisini olu_turmak özel
bir çaba ister. Zaman içinde olu_an canl1-kanl1 aktörlerin/s1n1flar1n ve s1n1flar
arasındaki ba lant1lar1n aç1 a 1kar1lmas1 gerekiyor. Bu tarz bir çaba için
tarih bilinci ile bulu_an tarihsel/konjonktürel düzeyin (ampirik düzlem)
soyutlama gücü
ile birle_mesi gerekiyor.

Ya_anan

gerçekli e yönelik bilme için verilecek bu tarz bir çaba K1rk haramilerin sadece
masallarda kalmad1 1n1 bizlere gösterecek. Elinizdeki kitap (Türkiye de Büyük
Sermaye Gruplar1 Finans Kapitalin Olu_umu ve Geli_imi) günümüzde say1lar1 artan
haramilerden 25 ini detayl1 bir _ekilde analiz ediyor. Haks1zl1k yapmamak için
ilk elden böyle bir çaban1n yeni olmad1 1n1 söylememiz gerekiyor.

Mustafa

Sönmez Türkiye de Holdingler; K1rk Haramiler (1987) kitabı ile bu tarz bir alı_maya öncülük etmi_tti. Ama Özgür Öztürk ün alı_masına da haksızlık etmek gerekiyor. Çünkü Özgür arkada_m/meslekte_m1n alı_ması seçti i yirmibe_haramiyi olu_um ko_ulları içinde ele alıp analiz ediyor. Haramilerin içinde geli_ip serpidi i sermaye düzeninin (kapitalizmin) en genel/en soyut i_leyi_inden hareketle Osmanlı dan itibaren geli_im süreci içinde haramilerin (sermayedarları) bu topraklara ait özelliklerini de i_aret ederek analiz ediyor.

Bu

topraklara ait özellikler ifadesi üzerinde özellikle durmamız gerekiyor. Çünkü artık içi bo_altımlı_birer kabuk olmaktan öteye geçmeyen Marksist kavramları sahihlik kazanması için ele alınan toplumsal gerçeklik içinde yeniden biçimlenmesi gerekiyor. Elinizdeki alı_mada Özgür Öztürk kapitalizme ait en genel en soyut kavram ve düzeneklerden hareketle geç kapitalistle_en bir ülke olarak Türkiye ve Türkiye de sermaye birikiminin seçilmi_haramilerinin (kapitalistlerinin) özgünlüklerini ele alıyor. Her türden sermaye artı_1n1n ayırt etmeksizin yasaklandı 1 bir dönemden kapitalizmin (sermaye düzeninin) haramilerine geçi_i yani sınırsız zenginlik hırsını toplumsal ortamını olu_turulması bir anlamda bu topraklara özgü öyküsünü bu alı_mada okuyacaksınız.

K.

Marx ın ifadesi ile sermaye düzeninin haramileri cimrilere benzer ama bir farkla:

Bu sınırsız zenginlik hırsı, bu de_im-de eri avcıları tutkusu, kapitalist ile cimride ortak bir yandı; ne var ki, cimri, çılgın bir kapitalist oldu u halde, kapitalist akıllı bir cimridir. Cimrinin parasını dola_ımdan çekmek suretiyle sonu gelmez de_im-de eri biriktirme amacı, ondan daha akıllı ve kurnaz kapitalist,

parayı

tekrar tekrar dola_ıma sokmak suretiyle gerçekle_tirir (K. Marx). Öte akıllı cimriler olarak haramiler/kapitalistler içinde buldukları toplumsal ko_ullara göre kapitalizmin en genel i_leyi_ olan sermaye birikim düzene inin hem nedeni hem de sonuçlarıdır. Yine Marx ın ifadesi ile kapitalizmin haramilerinin/kapitalistlerin temel amacı de erin büyümesidir. Ama bu de er sınırsızla para ve meta biçimlerine girerken, aynı zamanda da, kendi büyüklü ünü de i_tirir, artı- de er üzerinden atarak kendini farklıla_tırır; bir ba_ka deyi_le, ba_langıçtaki de er kendili inden büyür. Çünkü kendisine artı-de er kattı 1 hareket, kendi hareketi oldu u için de, büyümesi, otomatik büyümedir. De er olması nedeniyle, kendisine de er katabilecek gizli bir nitelik kazanmı_ oluyor. Canlı döller yavruluyor, ya da hiç de ilse altın yumurtalar yumurtluyor (K. Marx).

Burada

zaman içinde olu_an de erler bir yandan haramilerin büyümesine neden olurken, di er yandan kapitalist toplumsal ilişkilerin, kapitalizmin toplumsal olu_umunun da gerçekle_mesine yol açarlar. Geli_ip büyüyen sermayeler aynı zamanda geli_ip büyüyecek yeni sermayelerin de önünü açar. Özgür ün alı_masında seçti i haramilerin tarihsel geli_imine baktı 1mızda zaman içinde geli_en

büyüyen

haramilerin yanı sıra, sürece sonradan katılan haramilerin de varlığı görmemiz olası. Yani sermayenin merkezile_me e ilimi aynı zamanda sermayenin toplumsal alanda etkinli ine ba lı olarak sermayenin saçılmasına yani yeni haramilerin de geli_mesine kaynaklık eder. Haramilerin geli_imindeki farklılık sadece sermaye birikiminin toplam yeniden üretim ko_ullarını belirlemez, yine elinizdeki alı_mada gösterildi i üzere yeni iktidar ilişkilerinin de geli_mesine neden

olur.

1980 lerde ba_layan, sermaye birikiminin toplam döngüsünün ulusal düzeyde gerçeikle_mesinin ba_arı sınırlarına gelinmi_ olmas1 sermaye ama çok daha önemlisi döviz biçiminde sermaye ihtiyacını arttırdı. Ölçüde, sermayeler arası yeni bölüüm ilikilerinin yanı sıra Anadolu da potansiyel döviz kazandıracak ihracata konu olan alanların uluslararasılaşmasına neden olacaktır. Bu gelişme Anadolu da haramilerin palazlanmasını anlamına gelecektir. Bugün siyasal iktidarda olan AKP nin gerçek temellerini de bu yeni gelişen haramiler ile daha önce gelişen haramiler arasındaki uzlaşma ve çatışmalarda aramak anlamlı olacaktır.

Ama

elinizdeki çalı_mayı çok daha önemli kılın temel özelliklerinden bir di eri ise seçilen yirmi be_ harami hakkında oldukça detaylı bilgiler sunmasıdır. Özgür ün i_aret etti i gibi; Genel olarak, tanıyan tanıyan oldu u için bilinen de ildir. Gerçekten de Özgür ün oldukça sistematik çalı_ması bizlere haramileri bilme olana ı sağlayacak önemli bir veri seti sunuyor. Bu veri seti haramilerin hangi sektörlere ne zaman girdiklerini, ne zaman bazı sektörlerden çekildiklerini, kendi içlerinde nasıl organize olduklarını ve bu özelliklerin di er ülke/sermaye birikim koşullarına göre ne gibi farklılıklar sergiledi ini canlı bir _ekilde okuyucuya sunuyor. Özgür ün oldukça sayfa alacak veri setini sayfa kısıtlıdan dolayı kitaba tamamen almadı nı bilmek insanı üzüyor. Ama ne kadar üzücü olsa bile, bu çalı_ma bu tarz çalı_malara öncülük edecek nitelikte. Çalı_ma modern dönem haramilerine ve haramilerden hareketle modern dönemin yapısal özelliklerine ve bu özelliklerin bu topraklarda nasıl biçimlendi ine ilikin bilgiler sunmakla kalmıyor, bu tarz çalı_maların gereklili ine de i_aret etmi_ oluyor. Giri_te belirtti im gibi elinizdeki çalı_ma/emek tarih bilinci ile buluşan tarihsel/konjonktürel düzeyin (ampirik düzlem) soyutlama gücünü birle_tiriyor. Ama bu soyutlama düzeyinde kavramlar ele alınan gerçeklik dolayında biliniyor, içerik kazanıyor. Kavramlar kavramı kullananın elinde yeniden biçimlenerek güç kazanıyor.

Kavramlar

gerçekli in en ç1plak hali ile kendine içkin olan sınıfsal konumları ve yine bu topraklarda aldığı rengi, dokuyu ele veriyor. Yani haramiler/kapitalistler kapitalist i_leyi_in aktif özneleri oldukları ölçüde, bu sürece kar_ı durmak isteyen/duran düşün insanı ve sınıfların da temel yönelimlerinin ne olması gerekti i hakkında bizlere epeyce ipucu veren bir çalı_mayı elinizde tutuyorsunuz.

Yazarımız

dedi i gibi çalı_ma öncelikle, sermaye egemenli ine ve bunun yol açtığı e_itsiz ilikilere karşı olanlar için yazılmıştır. Sosyal Ara_tırmalar Vakfı (SAV) akıntıyla kar_ı harcanan önemli bir eme i sizlere sunuyor. Sosyal Ara_tırmalar Vakfı sermaye egemenli i ve bunun yol açtığı e_itsiz ilikilerin taşıdığı olan yirmibe_ haramiyi anlayıp/analiz edeceğimiz bir çalı_mayı gündemimize taşı-

d1.

Kendinden çok _ey örendi im sevgili arkadaşım Özgür Öztürk e ve bu güzel çalı_mayı yayına hazırlayan sevgili Serap Kurt a ve Ülkü Gündo du ya teşekkür ediyorum. Sayenizde kavramlarımız daha bir ete-kemi e büründü, bu topraklara ait gerçeklik daha bir görünür oldu. Aydınlattıma devam. Umutlanmaya devam.

Fuat Ercan Te_vikiye

{tab=0ÇONDEKÖLER}

OÇONDEKÖLER

KAPOTALÖZM, TÜRKÖYE DE KAPOTALÖZM, TÜRKÖYE NON 25 HARAMOSO

FUAT ERCAN. 7

ÖNSÖZ ve TE^EKKÜR. 11

GÖRÖ^.....15

BÖRÖNCÖ KISIM

TÜRKÖYE DE FÖNANS KAPOTALÖN ÖLU^UMU ve GELÖ^ÖMÖ.....25

OSMANLI DAN KALAN MÖRAS.....27

CUMHURÖYET DÖNEMÖNÖN ÖLKYILLARI.....48

KAPOTALÖST ÖRETÖME GEÇÖ^.....64

ÖÇE YÖNELÖK BÖRÖKÖM SÖRECONDE TEKELLE^ME.....83

GEÇ KAPOTALÖSTLE^EN ÖLKELEDE FÖNANS KAPOTAL.....103

FÖNANS KAPOTAL EGEMENLÖ ÖNÖN KURULU^U.....113

FÖNANS KAPOTALÖN GELÖ^ÖMÖ: Dİ^A AÇILMA VE HOLDÖNGLER.....128

Dİ^A AÇILMA SÖRECONDE BÖRÖNCÖEVRE.....134

Dİ^A AÇILMADA ÖKÖNCÖEVRE.....147

KRÖZ ve Dİ^A AÇILMADA ÖÇÖNCÖEVRE.....170

ÖKÖNCÖ KISIM

TÜRKÖYE DE BÜYÜK SERMAYE GRUPLARI -PORTRELER.....	189
SUNU^.....	191
0^ BANKASI ^0^ECAMGRUBU.....	193
KOÇGRUBU.....	218
SABANCI GRUBU.....	242
ÇUKUROVAGRUBU.....	259
ORDU YARDIMLA^MA KURUMU(OYAK).....	275
DO AN GRUBU.....	286
ÜLKER GRUBU (YILDIZ HOLD0NG).....	300
DO U^GRUBU.....	311
ENKA.....	322
5	
TEKFEN.....	332
UZANGRUBU.....	342
ZORLUGRUBU.....	353
ANADOLU ENDÜSTR0GRUBU.....	362
BORUSAN.....	371
PROF0LO.....	381
ECZACIBA^GRUBU.....	390
KALE GRUBU (BODURGRUBU).....	399
TOPRAK GRUBU.....	405

CÖNER GRUBU (PARKGRUBU).....	411
ÇALIKGRUBU.....	418
YA^ARGRUBU.....	426
AKKÖKGRUBU.....	433
OHLAS GRUBU.....	439
ALARKO.....	446
ELGÖNKAN TOPLULU U.....	453
SONUÇ.....	459
EK : BÜYÜK SERMAYE GRUPLARINDA FAALÖYET ÇE^ÖTLÖLÖ Ö.....	466
KAYNAKÇA.....	471

{tab=ÖNSÖZ ve TE^EKKÜR}

ÖNSÖZ ve TE^EKKÜR

Hegel in bir sözü var: Genel olarak, tan1nan tan1nan oldu u için bilinen de ildir diye(1986: 37). A_ina oldu umuz, tan1d1 1m1z bir nesneyi ya da ki_iyi s1rf bunedenle bildi imizi dü_ünmek yan1lsamad1r. Zira, tan1_1kl1k ba_ka _ey, bilgi ba_ka bir _eydir.

Konu holdingler (daha do rusu, Türkiye de genellikle holding biçimi organizasyonu benimseyen büyük sermaye gruplar1) olunca bu bilgisizlik de kritik bir önem arz ediyor.Türkiye de Koç, Sabanc1, Do an, Eczac1ba_1 gibi isimlerden ve bu isimlerin i_aret etti i gerçeklikten haberi olmayan bir ki_i bulmak hayli zor olacakt1r.Holdingler, bu ülkede ya_ayan hemen herkesin az çok a_ina oldu u olu_umlard1r. Kamuoyundailgi görür ve dikkatle izlenir, tan1n1rlar. Ama, asl1nda pek bilinmezler.Konuyu sistematik biçimde ele alan bilimsel yay1nlar1n say1s1 holdinglere yönelikgiyle aç1kça ters orant1ld1r. Ö_ dünyas1 dergilerinde s1kça yer verilen ço uörtülü reklam niteli indeki yaz1lar1n ve günlük gazetelerin ekonomi sayfalar1ndolduran yine ço unlukla reklam niteli i ta_1yan haberlerin d1_1nda, büyük sermayegruplar1na odaklanan ve bunlar1 sistemli biçimde inceleyen çal1_malar ola anüstüaz say1dad1r.

Böylebir bilginin kritik olmas1n1n nedeni nedir peki? Basitçe, holdinglerin sermaye birikimi sürecinin aktif özneleri olmalar1d1r. Ku_kusuz, bu sürecin tek öznesi holdingler de ildir. Zira, sermayedemek, sermaye ili_kisi içindeki s1n1flar1n varl1 1 demektir. Bir yanda üretimve geçim araçlar1n1 elinde tutan küçük bir az1n1 1n, bir yanda da bunlar1nhesab1na çal1_an büyük ço unlu un

bulundu u, eli_kili ve at1_mal1 toplumsalili_kiler demektir. Yine, resmin bütünü içinde, birbiriyle eli_en 1karlarasahip farklı sermaye kesimleri ve tüm bu s1n1f-içi ve s1n1flar aras1 at1_mal1ili_kilerin billurla_t1 1 bir alan olarak devlet de daima görülebilir durumdadır. Bununla birlikte, di er sermaye kesimlerine göre çok daha etkili olabilen vehemen her zaman yüksek bir s1n1f bilinci ile hareket eden büyük sermaye grupları n1nolu_um ve geli_imleri dikkate alınmadan, Türkiye de kapitalist geli_me sürecive bu süreç içinde ya_anan dönü_ümler bütünlüklü olarak anla_ılamaz. Örne in, Türkiye ekonomisinin 1980 y11n itibaren d1_a açılması , büyük sermayeninve onun örgütü TÜSOAD ın rolü d1_arıda b1rak1l1rsa, sa lık1 biçimde analiz edilirdi.

Saltakademik bir merakın ötesinde, bu tarz bir bilgi sermayeye kar_ı mücadelelerin do rukonulanması açıs1ndan da önem ta_ıtmaktadır. Bu bağlamda, örne in, 1977-78 Büyük Grev inde Maden-0_ in uygulamaya alı_tı 1 holdingleri ku_atan grevstratejisi anımsanabilir (Afaak 2007: 51). Ba_arı1 olup olmadı 1 bir yana, böyle bir strateji o dönemde Türkiye de ya_anan dönü_ümleri (holding

biçimialtında Finans kapitalin oluşumunu) analiz ederek buradan prati e dönük sonuçlar çıkarma yolunda ciddi bir giri_ im anlamına gelmi_tir. Benzer bir çabanın bugünde gösterilmesi ve ekonomik ve sosyal ya_amdaki dönü_ümlerin analizinden prati edönük sonuçların çıkartılması, hiç ku_kusuz, gereklidir. Sermayenin farklı ülkeler ve farklı üretim kolları aras1nda rahat hareket edebildi i bir ortamda, sendikal mücadelenin i_yeri ya da i_kolu düzlemi ile s1n1rl1 kalmaması için s1n1f örgütlerinin daha etkili stratejiler geli_tirebilmeleri acil bir önem ta_ıtmaktadır.

Sermayeyive daha da özel olarak büyük sermayeyi konu edinen bu kitap, öncelikle, sermayeegemenli ine ve bunun yol açtı 1 e_itsiz ili_kilere kar_ı olanlar için yazılmı_tır. Kitabın ba_ılıca amacı, Türkiye deki büyük sermaye grupları na ili_kin sistematik bir inceleme ortaya koyarak, konuya dair bilgi birikimine katkıda bulunmaktır. Söz konusu sistematik in temelini, sermaye grupları tarafından gerçekleştirilen ekonomik nitelikli faaliyetlerin dökümü, s1n1flandırılması ve analiz edilmesi oluşurmaktadır. Metinde, esas olarak, sermaye grupları n1n ne yaptıkları ve bunu nerede ve ne zaman yaptıkları sorularına yanıt aranmaktadır. Bu çerçevede, konunun do al olarak içinde barındırıldığı 1 söyleti ve abartılardan uzak durulmaya ve mümkün oldu unca somut verilere dayanan nesnel bir inceleme yapılmaya alı_ılmı_tır.

Kitapiki ana kısımdan oluşmaktadır. Giri_ bölümünü izleyen birinci kısım Türkiye kökenli büyük sermaye grupları nın (Finans kapitalin) oluşum ve geli_ im süreciniana hatlarıyla ele almakta, ikinci kısımda ise 25 büyük grubun kuruluşları ndangünümüze dek gerçekleştirildikleri ekonomik faaliyetler incelenmektedir (0_ Bankası -i_ ecam, Koç, Sabancı, Çukurova, Oyak, Do an, Ülker, Do u_, Enka,

Tekfen, Uzan, Zorlu, Anadolu Endüstri, Borusan, Profilo, Eczacıba_ı, Kale, Toprak,

Ciner, alıık, Ya_ar, Akkök, Ohlas, Alarko ve Elginkan grupları). Söz konusu gruplarıncel bir kriterle göre seçil(e)memi_tir, zira birçok büyük sermaye grubu mal bilgilerini kamuoyuna açıklamamaktadır. Bu nedenle, grupları, Türkiye deki en büyük sermaye grupları nı temsil etmek üzere, ku_kusuz eksik ancak incelemenin amaçları açıs1ndan yeterince kapsayıcı bir örneklem oluşturacak biçimde seilmi_tir. Okuncukısımdın her bir bölümünde ayrı bir sermaye grubu konu alınmı_tır. Her bölümün sonunda ele alınan grubun faaliyetlerinin dökümünü yıl bazında ve ISIC sistemi ile s1n1flandırılmı_ olarak sunan bir tablo yer almaktadır. Bu kısımdın ba_ındakikısı sunu_ bölümünde tablolara ve tabloların elde edilmeine dair açıklamalar verilmi_tir.

Kitabıniki ana kısımdı birbirinden ba_ımsız olarak okunabilir. Hatta, genel okuyucu açıs1ndan, önce ikinci kısımdı okumak ve sonra birinci kısımdı dönmek de iyi bir yöntem olabilir. İkinci kısımdaki olgusal a rlık ve metnin hacmini s1n1rlendirebilme için zorunlu olarak benimsedi im kısı ve hı zlı anlatım biçiminin okuma esnasında zorluk yaratmamasını dilerim.

Kitap, Marmara Üniversitesi Kalkınma İktisadi ve İktisadi Büyüme kürsüsünde Prof. Dr. Fuat Ercan ın danı manı 1 altında 2008 yılında tamamladım doktora tezinedayanmaktadır (bu teze YÖK ün Ulusal Tez Merkezi internet sayfasından ulaşılabilir). Bununla birlikte, tez alı_ması na kıyasla bazı farklılıklar içermektedir. Öncelikle, tezde 20 sermaye grubu incelenmi_ken, _imdi bu rakama 5 sermaye grubu daha eklenmi_tir. Bunun yanı sıra, tezin bazı bölümleri d1_arıda bırakılmı_, bazı bölümleri özet biçimde dahil edilmi_, hemen tüm tablolar ve veriler güncellenmi_, ayrıca metnin tamamı yeniden düzenlenmi_ ve tezde çok sayıda olan dipnotlardan büyük ölçüde arındırılarak ba_tan sona yeniden yazılmı_tır.

Tez danı manım Fuat Ercan a, yayın sürecindeki katkılarından dolayı Serap Kurt a ve SAV Yayınları alı_ anlarına, ayrıca kitaba katkıda bulunan, eme i geçen tüm dostlara ve hocaları ma çok teşekkür ediyorum.

ÖzgürÖztürkAral1k2009

{tab=ÖN KAPAK}

{tab=ARKA KAPAK}

{tab=DÖ ER}

SAV
Sosyal Ara_tırmalar Vakfı

ISBN
978-605-89715-8-5

Sosyal
Ara_tırmalar Vakfı - 29

Küreselle_me
Dizisi - 13

Türkiye de
Büyük Sermaye Grupları

Finans
Kapitalin Olu_umu ve Geli_imi

Özgür
ÖZTÜRK

Birinci
Basım: Mart 2010

Yayına
Hazırlayan

Serap
KURT

Kapak
Tasarımı

Ölknur
KAVLAK

Baskı
Öncesi Hazırlık

Ülkü
GÜNDOĞDU

Baskı
ve Cilt:

Ezgi
Matbaası

Çobançeşme
Mah. Sanayi Cad.

Altay
Sok. No:10 Yenibosna/İSTANBUL

Tel:
0 212 452 23 02

Sosyal
Araştırmalar Vakfı Ökütisadi Öletmesi

Östiklal
Caddesi Balo Sk. Analin Ap. No: 17/2

Beyo lu
Östanbul

Tel/Fax:
0 212 292 55 85 292 55 86

Web:
www.sav.org.tr

e-mail: merhaba@sav.org.tr

{/tabs}